

Sjua - ett litet hus på Herrhagen

Timmar på skakig, knarrande vagn med järnbeslagna hjul på ofjädrade axlar. Samtalsämnen tryter och Anders kryper bakåt och gör det bekvämt för sig på hotappen, som körkarlen har med sig för utfodring av oxarna. Slumrar en stund och plockar sedan fram penningpungen, som han lägger uppfläkt i knät med sitt klirrande innehåll. Några silvermynt med kung Oscars bild på framsidan, där Anders stavar sig fram i texten utmed den runda kanten SVERIGES NORR. GÖTH. OCH VEND. KONUNG. På baksidan en vapensköld med kungakrona och ett par lejon med kungens valspråk RÄTT OCH SANNING i en båge ovanför. Längst ner 1 R 1844 SP, en riksdaler specie.

Ännu fler är kopparmynten med sina belopp i SKILLING och omväxlande huvudet på Carl XIV Johan och Oscar I, den förras stora C med XIV inuti, och så den där texten om Sveriges, Norges och Vendes konung, som Anders visste att det skulle utläsas som. Ett par silvermynt till förresten, det minsta inte större än en halv lillfingernagel, 1/32 RDR SP.

I utflyttningslängden för Grums noterar prästen den 14 oktober 1853 *No. 72 dr. Anders Nilsson utflyttad till Carlstad, Ledig och Valfrejdad*. Grumsprästens kollega i Carlstad, pastor Rogström, skriver några dagar senare in drängen Anders Nilsson som nr 206 i inflyttningslängden och placerar honom i husförhörslängden hos handlanden Henrik Nybelin och dennes hustru i No.147 i 7:e Roten, gården i hörnet Skepparegatan-Dikesgatan.

Under tiden har Anders anvisats ett litet rum i gavelhuset som med nöd rymmer säng, kommod, bord och stol. Dess ute på gården, vägg i vägg med vedboden bredvid stall och lagård. Arbetstid mellan sex och halv åtta-åtta och insprängda matraster ungefär som han är van.

Så är då Carlstads-äventyret påbörjat. Visserligen ett dränggöra, om än lite annorlunda än det han lämnat. Inget jordbruk, mindre tid i stall och lagård, mera körslor bland leverantörer och kunder och det skall säkert gå bra till dess det dyker upp något annat och bättre.

Men livet på den lilla fritid han har är helt annorlunda. I stället för pokulerandet på stallbacken och en och annan logdans i trakten är här i stan liv och rörelse på kvällar och helgdagar. Här finns krogar, schweizerier, parker och dansbanor, där folk av alla åldrar umgås och roar sig.

I den tätbebyggda staden finns gott om tjänstefolk, ofta flickor från landet. Finns naturligtvis här hos Nybelins och i granngårdarna. Till den där slanka, mörkhåriga hos kopparslagare Dahlgrens i gården hitom lektorskans längst bort på Skepparegatan åt fängelset till dras gärna Anders blickar. Bekantskapen är snart inledd, tycke uppstår och övergår i kärlek med äktenskapsplaner och familjebildning. Då duger inte kyffet hos Nybelins och Anders ger sig ut att söka ny bostad. Han hittar snart vad han söker mitt i stan, där han får hyra ett litet envåningshus på tomt nr 130 på Skepparegatans norra sida mitt mellan Dikesgatan och Södra Torggatan.

Det blir inget storslaget bondbröllop uppe i Västra Emtervik, där Anna Nilsson kommer ifrån, men väl kyrkbröllop i Carlstad, när pastor Mellquist den 26 december 1854 sammanviger tjänstedrängen Anders Nilsson och pigan Anna Nilsson.

De lever inte i något överflöd, Anna och Anders, men trivs gott i det påvra hemmet med varandra och med lilla Anna-Maria, som gör entré året därpå. Så långt är det nog gott och väl, men det var ju inte en drängsyssla, som lockat Anders till stan. Frågan är hur och var han skall finna något annat. Vänta på att det dyker upp något i Nya Wermlands-Tidningen, som han kan läsa hos Nybelins två gånger i veckan? Där verkar det dock, som om lediga tjänster bara gäller lärare och en och annan orgelnist och klockare, i övrigt bara kallelser till styrelsemöten, stämmor, sammanträden och borgenärsmöten, predikokungörelser, döda och vigda, ångfartygs turlistor i mängd, krämares tillkännagivanden och varuannonser. Förutom nyheter från övriga Sverige och främmande land.

Bara några hundra alnar bort åt Pråmkanalen till ligger länsfängelset. Hur kan det vara där? Där anställer man tydligen folk från armén, för titeln sergent finns där men väl också vanligt folk. Fångvaktare, eller fångknekt som visst är en annan beteckning, skulle han kanske duga till med den påvra skolutbildning, som han fått hemma i Segerstad. Vad som krävs och hur stor lönen är, har Anders inte fått kläm på men arbetet torde väl ändå försörja sin man och vara tryggt i statens tjänst. Varför inte gå dit och anmäla sig som arbetssökande och berätta vem han är och vad han kan och vill?

Tiden går men rätt vad det är, blir Anders kallad dit. En tjänsteande tar emot och visar Anders till ett rum på andra våningen. Från sitt säte bakom ett enormt skrivbord belamrat med handlingar vinkar en barsk, mustaschprydd äldre herre i uniform med officers rang fram Anders, men anvisar ingen stol. Han redogör för fängelsets korta historia, dess nydanande roll enligt det filadelfiska cellsystemets principer, arbetsmetodik och fångvårdens syfte, fångars antal och bakgrund, hans och institutionens förväntningar på varje medarbetare och – vem är Nilsson, som tror sig vara lämplig för en befattning inom fångelsebevakningen?

Anders känner sig liten inför den väldiges utseende, dennes sätt att uttrycka sig och strömmen av ord. Själv tycker han efteråt, att han nog svamlat bort sig, när han försökt svara så redigt som möjligt, men ett par veckor senare sitter han och Anna och stavar sig igenom den med prydlig handstil formulerade ämbets Svenskan:

... Konungens Befallningshafvande, i enlighet med fängelsedirektören Herr Majoren m. m. R. Hallmans framställning och i öfverensstämmelse med Kungl. Fångvårdsstyrelsens Cirkulär den 13 april 1853, härigenom hafva förordnadt drängen Anders Nilsson härifrån staden att från och med den 22 i nästkommande Januari månad vara extra vaktkonstapel vid härvarande länsfängelse emot åtnjutande tillsvidare af den i berörda cirkulär för denna befattning fastställda aflöning.

Carlstad den 15 December 1855.

På Landhöfdinge Embetets vägnar.

H.F. Oldevig / C.O. de Frese

Ett par år därefter, när extra bytts mot ordinarie vaktkonstapel, erbjuds familjen ett litet hus om ett rum och kök på själva fängelseområdet. Då hade sjukdom tagit deras lilla Maria från dem, men i stugan finns snart två små flickor, Anna-Maja och Elisabeth. Familjeglädjen blir dessvärre inte långvarig och förbyts i tragedi, när Anna insjuknar och avlider i oktober 1863.

Rätt snart träffar Anders emellertid en annan Anna, också hon piga från den värmäländska landsbygden och när sorgeåret gått till ända i oktober 1864 låter de pastor Höijer viga sig i domkyrkan. Barnen har en nästan riktig mamma igen och det står inte på, förrän Anna den 23 juni 1865 också är riktig mamma till en liten Emma Kristina.

Åtta dagar senare ser och hör de skräckslagna hur husen inne i stan ett efter ett förvandlas till flammande bål, hur elden liksom fräser fram och tänder den ena husraden efter den andra, hur det som den vackra söndagsmorgonen den 2 juli var en fridfull liten stad i högsommarvackert väder några timmar senare är ett hav av flammor och kväljande rök, av sot och aska, förvridna järnbeslag och kala skorstensmurar. I skrällen känns det ändock tryggt att veta, att det finns säkra flyktvägar nedför sluttningen mot Pråmkanalen eller åt Tyggårdsviken till. Avståndet ut till fängelsekullen är gudskelov avväjande stort och gräsvallarna utmed vägen inte särskilt eldfångda. Gnistregnet når inte ditut och träplank, skjul och boningshus är aldrig i fara. Anna och Anders får behålla hus och hem till skillnad mot många vänner och arbetskamrater, som förlorar allt.

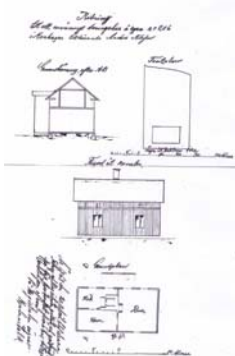
När Anna i snabb följd får två barn till, blir det blir naturligtvis trångt i den lilla stugan och de börjar diskutera att skaffa en större bostad. Det byggs ju febrilt i stan och varför skulle inte också de kunna. Anders har ju stadigvarande arbete och regelbunden inkomst, även om lönen inte är så stor. Kanske i alla fall till en början flytta stugan en bit längre ned utefter vägen mot Pråmkanalen och bygga till eller bygga en ny? Eller varför inte rent av på andra sidan kanalen, på Herrhagen?

På andra sidan kanalen, ja. Där finns än så länge bara en handfull vitt spridda hus. I söder ingenjör Weidlings och lantmätare Dahlmans och norr därom på sluttningen ner mot Pråmkanalen Olséns nybyggda tvåvåningshus med tobaksfabrik.

Åt Lamberget till håller någon på att bygga, men det området lockar inte. Sluttningen mot stan känns mera samhällstillvänd och varför inte bortåt Olséns? En utmärkt plats för den som har sitt arbete vid fängelset, tycker Anders och hoppas, att han kan få välja där, om han inte skulle få som han vill i kanten på fängelseområdet. Över kanalen tar man sig ju lätt med en enkel eka, vintertid bra genväg över isen.

Av barackerna, som byggts upp som provisoriska bostäder högre upp efter den stora branden några år tidigare, finns en kvar, som användes till småskola, och det skulle ju dessutom passa bra nu, när Elisabeth skall börja skolan.

På Kullen på Herrhagshöjdens norra del, ligger Nygrens pampiga hus. Olof Nygren hade varit fänggevaldiger och tidigt börjat köpa på sig områden på Örsholmen och Lamberget och nu sträcker sig hans domäner tvärs över hela norra Herrhagen, från Tjärnet i öster till Pråmkanalen i väster. När hus och ekonomibyggnader stod färdiga i mitten på 1850-talet hade Nygren börjat trappa ner sitt arbete i fångvårdens tjänst och tog så småningom avsked för att helt ägna sig åt gården, jordbruket och kreaturen.

Delar av området på höjden och på sluttningen västerut består av obrukbar, bergig och stenig mark, som Nygren inte har någon användning av för sin näring. Hans antagande att stadsbornas intresse för att bygga där skulle komma att öka visar sig riktigt och han gör sig pengar på att sälja av en rad tomter. Anders Nilsson, som hade lärt känna fänggevaldigeren Nygren, när han börjat som fångknekt på fängelset 1856, går över till Nygren och hör sig för om en eventuell tomtaffär. Visst, Anders får löfte om en tomt bredvid Olséns, om han skulle fastna för det alternativet. Handelslaget bekräftar storlek och köpesumma, de skriftliga nödvändigheterna får klaras ut vad det lider.

Anders har därmed alternativen fängelseområdet och västra Herrhagen. Han inser att det förstnämnda förslaget mycket väl kan stöta på patrull och lämnar därför samtidigt in en ansökan till magistraten om bygglov avseende ett boningshus enligt medföljande ritning

inom äga nr 206 på Herrhagen med gräns mot fabrikkör Olséns tomtplats.

Anders aningar om hus på fängelseområdet besannas och han blir varken överraskad eller särskilt besviken, när det med eventuell framtida verksamhetsbebyggelse och den blivande järnvägen motiverade avslaget meddelas i form av ett protokollsutdrag, alldenstund han redan dagarna före fått jakande svar på den andra ansöknings. Att han ännu inte formellt äger tomten har ingen betydelse för byggnadsnämndens och magistratens ställningstagande. Ritningen godkänns och i slutet av april 1868 sitter Anna och Anders och stavar sig än en gång genom byråkraters märkliga språk på ett par pappersark, som kostat honom i lösen 3 Riksdaler och 25 öre, tillsammans med avslaget nog så kännbara 5 Riksdaler och 50 öre.

Utdrag af Protokollet hållet hos Magistraten å Domsalen i Carlstad den 20 April 1868
§113

S.D. Sedan Fångknekten Anders Nilsson, med anhållan om fastställelse, till Magistraten inlemnad, i 2ne exemplar, ritning till ett boningshus, som han ämnade uppföra å ägan No 206 i Herrhagen, så hade för det ändamål, som omförmäles uti 4§ af Byggnads Ordningen ritningen blifvit öfverlemnad till Byggnads Nämnden, som denna dag återställt ritningen till Magistraten, och dervid öfver densamma afgifvit utlåtande. Dessa handlingar föredrogos; Och som vid granskning af ritningen någon anmärkning icke förekom, blifvit af Magistraten gillad och godkänd samt Fångknekten Anders Nilsson meddeladt tillstånd att, i öfverensstämmande dermed, å förberörde plats uppföra ifrågavarande byggnad, med iakttagande likväl att 10 alnars vretmän lemnas emot Fabrikör Olséns angränsande tomtplats och der uppförda byggnader; Och skulle bevis om ritningens godkännande densamma åtecknas samt bevis derom meddelas genom utdrag af protokollet.

Ut supra. In Fidem. Hjalmar Falk.

Vid besök hos byggnadsnämnden erfar Anders, att man fastställt tomtstorlekar och gränslinjer för raden av tomter på kanalslutningen, avstyckade från Nygrens stora markområde, och åsatt dem specifika tomtnummer. På en karta på byggnadsnämndens kontor, *Karta öfver Donationsjorden till staden Karlstad uti Vermlands län enligt mätningar 1867-1868 och upprättad av Calle Carlquist*, kan han se tio tomter längs kanalslutningen från Herrhagsbacken räknat med det högsta numret 272 först och bakåt, söderut till Anders nr 266 och Olséns 265.

Flera av tomterna är inte rätvinkliga, så heller inte Anders. Med Nygren hade han kort och gott kommit överens om 25 x 50 alnar. Han observerar, att i nämndens papper hans tomt anses omfatta ett antal *Qvadrat Stänger, Åker, tomt och trädgårdsmark*. Han råkar veta, att en stång är 10 fot eller 5 alnar, men om siffrorna stämmer, genomskådar han inte och han bryr sig inte om att diskutera det heller i förlitande på att tomtfrågan inte skall vara något problem.

Med bygglovet i näven går han upp till Nygren för att bekräfta köpet och få det på pränt för att också kunna söka lagfart. En sådan visar sig inte vara nödvändig för byggstart. Protokoll och myndigheters tomtbehandling synes vara tillräckliga och nu blir det full fart på bygget, ingen tid att förlora.

Anders väljer att placera huset i övre delen av den brant sluttande tomten, som dessutom ligger ett par alnar lägre än körvägen förbi söderut till Olséns och Dahlmans. Det blir nödvändigt att schakta ut en plåt stor nog för den 30 x 15 fot stora byggnaden och en sex fot bred grusgång runt omkring. Därigenom skapas ett mycket brant, 14-15 fot lång sluttning, som övergår i ett jämnare, odlingsbart område ner till tomtgränsen.

Banklån och försäkring och leveranser av bjälkar, plankor och brädor och papp och spik och cement och snickare och murare och kakelugnsmakare och ett spring i stans affärer och mellan fängelset och bygget och på våren 1869 låter Anders och Anna lasta sina pinaler på åkare Jonssons flakvagn för transport från den gamla kåken på fängelseområdet till det inte helt färdiga men ändå inflyttningsbara nybygget på sluttningen nedanför Herrhagsberget. Treåriga Adolf får plats på en hög filt och kuddar, de andra fyra traskar efter.

Fågelvägen är det inte så långt bort till stugan på sluttningen mot pråmkanalen, men ekipaget måste ta omvägen över kanalbron och köra längs med kanalen på andra sidan och uppför halva den stora Herrhagsbacken och där till höger in på vägen till ovasidan stugtomten, för det är enklare att bära därifrån ner till stugan än att från kanalsidan bära uppför den längre och ganska branta sluttningen. Flyttlassträckan blev på så sätt gott och väl en fjärdingsväg, nog så arbetsamt i leran för dem som måste traska efter men en skojig åktur för minstingen.

Hur gärna hade de inte sett också lilla Emma Kristina där uppe på lasset. Men ödet ville annat. Två år och några månader blev hon och finns sedan halvtannat år inte längre bland dem. Lille Adolf minns henne inte längre och inte heller, hur villrådig han blivit, när Emma en dag inte fanns mer. Nu finns bara nuet med mamma och pappa, Lell-Anna och Elisabeth. Och detta spännande, nya hus med flera rum och trappa upp till en övre våning.

Utedasset kunde ha legat lite bekvämare till än långt nere i tomhörnet mot Olséns vid kanalen, men det är nybyggt och fint. Vägg i vägg med dasset ligger vedboden, stor nog för att också vara Anders snickarbod, och i bortre gaveln grishuset med avbalkning för hönsen.

Vaktkonstapeln Anders Nilssons familj gör sig ivrigt hemmastadd i det nya, egna hemmet på egen tomt. För Anders själv blandas dock tillfredsställelsen med oro, när han ett par månader senare måste byta yrke. Han tror sig dock med tanke på vad han har sysslat med tidigare ha goda förutsättningar att finna arbete. Det är bara fyra år sedan stan ödelades av den stora branden. Återuppbyggandet fortgår alltjämt och kommer nog att övergå i utbyggnad, så arbete kommer säkert att finnas för en duktig arbetskarl och hantverkare. Den förlorade tryggheten kan nog också i bästa fall förbytas i större inkomster.

Anders Nilsson
1826-1887

Att köpa både tomt, byggmaterial och betala för lejd arbetskraft klarar inte Anders med sina begränsade besparingar och löpande inkomster. Nygren ställer sig inte ovillig till en avbetalningsplan, men då vill han ha 425 kr. Det är långt ifrån Nygrens första fastighetsaffär, men även om han vet hur det skall gå till och vad som krävs av formaliteter, så vill han koppla in sin son Emanuel, som är landskanslist och slängd i hantering av dokument och siffror. Anders har inga invändningar. När det är dags för sista delbeloppet i december 1872 får Anders en attesterad slutavräkning på R 425 Rmt.

I mellantiden har formaliteterna med köpebrev, lagfart och notering i jordeboken behandlats utan att formellt protokolleras. Så sker emellertid nu i rådhusrätten i februari 1873, fyra år efter inflyttningen och med ytterligare några månaders försening har Anders det prydliga, med flera röda lacksigill försedda dokument i sin hand, som bekräftar hans fastighetsinnehav:

KONGL. MAJ:TS
TILL SVERIGE OCH NORGE &C.&C.
***Vår Allernådigste Konungs och Herres
Tropligtigste Tjenare och Undersåter,
Borgmästare och Råd
UTI STADEN CARLSTAD,***

Gör veterligt, att alldenstund 5000 qvadratfot af en egolott på Herrhagen, under N° 206, å nya kartan upptagen under N° 266, som förre Fångknekten Anders Nilsson för 400 Riksdaler Riksmünt köpt af gårdegaren O. Nygren, enligt köpebref af den 6 februari 1873, blifvit här vid Rätten Måndagarne den 17 Februari och 17 mars och 21 April samma år offentligen uppbudne utan att något klander af köpet allt hitintills försports; Fördenskull samt med stöd af 1^{sta} och 4de kapitlen Jorda Balken pröfvar Rådhus Rätten skäligt å omförmälde egolott, meddela förre Fångknekten Anders Nilsson logo fasta. Till yttermera visso varder detta fastebref med vanlig underskrift samt Rättens Sigill bekräftadt.

Carlstads Rådhus den 21 juli 1873.

På Rådhus Rättens vägnar,

Waldenström /Hjalmar Falk

Friskilling..... 1Rb

Lösen .....2 "

2 Uppbud .....2 "

Ch Sigill ..... - :60

Summa..... 5 Rb 60 öre Riksmünt

Det finns som förutsett gott om arbete för den händige arbetskarlen Anders Nilsson och god plats i stugan för honom, Anna och fyra barn, sedan lilla Ida tillkommit i maj 1870. Oaktat att byggnaden på ritning och i bygglovshandlingar betraktas som envåningshus finns det utrymme nog under taket för en vind, som kan utnyttjas som två sovrum, när vintern inte är för sträng.

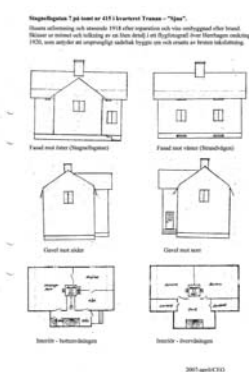
Västra Herrhagen omkring 1880. Fotot taget från Herrhagsberget, där vattentornet byggdes 1888. Från vänster vid den väg, som sedermera blev Stagnells-gatan, Olséns hus och Anders Nilssons stuga.

Under det följande decenniet försämras successivt Anders hälsa. Sjukdomsperioderna blir tätare och svårare och han avlider i november 1887, 61 år gammal. De två äldsta döttrarna är då sedan tioalet år bosatta i Stockholm och hemmavid finns Adolf, ritare på Karlstads Mekaniska Werkstad, och sjutton-åriga Ida, ännu hemmadotter och mor Anna till stöd. Efter hennes död i februari 1894 ärver de fyra barnen fastigheten och i samband med bodelningen köper Adolf ut sina syskon.

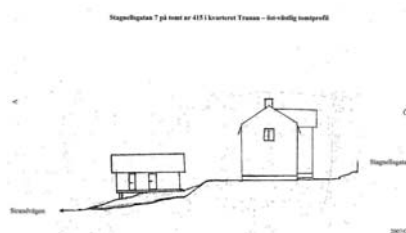
Adolf låter inreda övervåningen och installera vedspis i det södra rummet, kamin i det norra. Stugan är i gott skick med goda utrymmen, delvis även för uthyrning, till dess att hans familj behöver hela huset. Han gifter sig på våren 1898 i Arvika med karlstadsbördiga Anna-Lova Karlsson och de får i rask följd döttrarna Anna, Adèle, Aia och Aina.

Adolf och Anna-Lova är flitiga och företagsamma människor och som så många andra på KMW köper de 1902 tomt på Herrhagens östsida, där de på tomt nr 130, sedermera John Ericssonsgatan 33, låter bygga ett tvåvåningshus med fyra lägenheter. De flyttar dit och bor där med sina fem barn, sedan sonen Adolf tillkommit, från 1907 till 1919, då familjen flyttar tillbaka till Westra Herrhagen 7, eller Stagnellsgatan 7, som nu är gatuadressen.

Medan familjen Andersson bor på John Ericssonsgatan, är stugan uthyrd och när en polis Johansson är hyresgäst, härjas den i mars 1913 av eldsvåda. Den brinner inte ner, men blir svårt skadad. Den omfattande reparationen kommer inte igång förrän tre år senare, då Adolf begagnar tillfället att göra två förändringar av byggnaden. Dels bygger han in förstugan och placerar ytterdörren på norra gaveln i stället för åt Stagnellsgatan och dels lyfter han taket och skapar en bruten lutning för att åstadkomma större utrymmen på övervåningen.

Marken nedanför tomterna vid kanalen består av impediment för vilket staden ännu inte har någon användning. Med den växande bebyggelsen blir emellertid markremsan längs kanalen mer intressant för stadsplanerarna och för att bereda plats för Strandvägen, som ännu bara markerats på kartan, träffas ett markbytesavtal mellan staden och Adolf Andersson med innebörd, att han avstår mark vid kanalen mot utökning av tomten upptill vid Stagnellsgatan och att som konsekvens uthuset flyttas upp på tomten. Det senare sker 1920 då det placeras i höjd med uthuset på grannfastigheten, översångläraren N. Fr. Lindhs stora flerfamiljshus Stagnellsgatan 9. På grund av lutningen måste nedre gaveländan på Adolfs uthus ställas på pålar. I övre gaveln inreds avträdet och där-

bredvid vedbod och snickarbod, de båda senare med ingångar från en spång utmed långsidan.

Vägen ner till nya avträdet och bodarna är inte så brant men stenig och ojämn. Vintertid är den och stigen däriifrån ner till den ännu landsvägsliknande Strandvägen mycket besvärliga för att inte tala om tjällossningstiden. Då är också gångvägen från grinden i södra tomthörnet vid Stagnellsgatan längs huset fram till dörren mer eller mindre en lervälling, där det krävs plankor för att ta sig fram.

I huset fanns vid tiden för branden 1913 inga bekvämligheter. Det värmdes upp med ved- och kokseldning, vedspis i köket, kakelugnar i de två andra rummen nere, kakelugn och kamin uppe. Så förblir det, men vattenledning och avlopp installeras i anslutning till renoveringen efter branden. Kran och vask i köket och i källaren, som tillkommer samtidigt. Elektriskt ljus finns också indraget, när familjen flyttar tillbaka 1919.

Fastighetens areal har genom markbyte och köp under åren ökat från ursprungliga 440 till 621 kvadratmeter, en rektangel om ungefär 18x34 meter. Stugan, uthuset och sluttning upptar knappt halva tomtytan och kvarvarande ungefär 320 kvadratmeter upptas av gräsmatta, en trädgård med tio fruktträd, femton bärbuskar och en hallonhäck. Där är också uppställningsplats för Adolfs motorbåt vintertid.

Anna-Lova 1873-1938
Adolf 1866 - 1960
Andersson

In på trettitalet börjar Anna-Lovas hälsa vackla. Livet på tämligen obekväma Sjuva, som var, och alltjämt är för dem, som ännu minns huset, släktens och vänkretsens benämning, blir för ansträngande och i augusti 1937 säljer de fastigheten till Gustaf Johansson för 15700 kr. Han behåller den till sin död 1950, då sterbhuset säljer till Åke Wennberg för 42000 kr. Den lilla stugan blir nittio år efter sin tillkomst rivningsobjekt och får lämna plats åt de stora flerfamiljshus, som 1957 börjar uppföras utmed Strandvägen. Sluttningen från Herrhagsberget är idag beväxande med skymmande träd och buskar, som omöjliggör ett fotografi från den punkt, där bilden från 1880 togs. I vyns förlängning nere vid Stagnellsgatan ses nu Strandvägen 20 och Stagnellsgatan 9 med några kvadratmeter av Sjuvas gamla tomt mellan sig.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

Sjua skulle bli mitt dagis, ett okänt ord på den tiden men en kärleksfull föregångare, hos mormor och morfar under första hälften av 1930-talet, då mor och far arbetade i sin blomsteraffär på Tingvallagatan vid Stora torget. Mina barndomsår på Sjua var fyllda av glada lekar och äventyr med många goda kamrater i den lekvänligaste av miljöer på Herrhagsberget runt vattentornet och på slutningen ner mot vallen åt Stagnellska sjukhuset till, i trädgårdar och på området nere vid kanalen Där åkte vi skidor och spark vintertid, där lekte vi dunkgömma och kacken, där spelade vi kula och dödssten och att få vara med de stora pojkarna och skjuta påksmällar hörde till höjdpunkterna. Vilken spänning låg det inte i att se dem hålla ut en hög klorsyrat kali på en sten i dikeskanten utmed backen upp mot det stora femvåningshuset alldeles nedanför den brantsprängda bergväggen vid foten av vattentornet, lägga en sten ovanpå och sedan följa med upp på bergskanten, varifrån de släppte en stor sten på laddningen. Det skall så det slog lock för öronen och stenflisorna smattrade på Olséns tak i femman på slutningen längre ner bredvid Sjua!

Kanalisen inte att förglömma. Vilken fröjd när mormor ansåg den stark nog för att jag skulle få gå ner med mina skridskor, rundskridskor till att börja med, och sparkstötting för slalomåkning mellan motorbåtarnas aktra förtöjningsstolpar. Och morfars träspade fungerade utmärkt som sittplatta utför den branta trädgårdsslutningen!

2007-09-25

Carl Eje Granquist

Då

Nu